

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., zástupce předsedy senátu JUDr. Jana Engelmanna, a přísedících JUDr. Marka Bodláka, JUDr. Michala Basíka, JUDr. Jiřího Machourka a prof. JUDr. PhDr. Miloše Večeři, CSc. při ústním jednání dne 18. 1. 2023 v řízení ve věci návrhu **okresního státního zástupce v Českých Budějovicích**, se sídlem Goethova 1949/2, České Budějovice, ze dne 21. 6. 2022, čj. SPR 139/2022-21, na zahájení řízení o kárné odpovědnosti **JUDr. Dany Koptišové**, nar. 23. 6. 1953, státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Českých Budějovicích, trvale bytem Vodňanská 1037/9, České Budějovice,

t a k t o :

Soud podle § 314r odst. 2 tr. řádu ve spojení s § 25 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, neschvaluje dohodu o vině a kárném opatření uzavřenou mezi kárným navrhovatelem a kárně obviněnou dne 31. 10. 2022. Podle § 187 odst. 4 tr. řádu bude soud dále jednat na podkladě původního návrhu na zahájení kárného řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kárný navrhovatel podal dne 7. 7. 2022 návrh na zahájení kárného řízení vůči kárně obviněné, která se měla dopustit kárného provinění tím, že dne 17. 3. 2022 měla vyhotovit nepravdivý protokol o podání učiněném J. S., a ten následně podepsat za J. S. a za zapisovatelku D. Š.

[2] Kárně obviněná ve vyjádření k návrhu mj. uvedla, že cítí vina spácháním skutku uvedeného v kárném návrhu. Kárný soud s ohledem na to, že se kárně obviněná doznala ke spáchání skutku uvedeného v návrhu, dospěl k závěru, že je v projednávané věci vhodné sjednání dohody o vině a kárném opatření podle přiměřeného použití § 186 písm. g) a § 187 odst. 4 tr. řádu. Vyzval proto kárného navrhovatele a kárně obviněnou ke sdělení, zda mají zájem jednat o dohodě o vině a kárném opatření. Ti projevíli zájem o jednání o dohodě o vině a kárném opatření.

[3] Dne 3. 11. 2022 předložil kárný navrhovatel soudu návrh na schválení dohody o vině a kárném opatření, kterou uzavřel dne 31. 10. 2022 s kárně obviněnou. V dohodě bylo sjednáno jako kárné opatření snížení platu o 5 % na dobu 5 měsíců.

[4] Předseda kárného senátu následně informoval kárného navrhovatele a kárně obviněnou, že se kárný senát seznámil s obsahem dohody o vině a kárném opatření a že při neformální poradě zazněly vážné pochybnosti o tom, zda i při stávajícím vymezení skutku není sjednané kárné opatření nepřiměřeně mírné. Na tuto informaci kárný navrhovatel a kárně obviněná nijak nezareagovali.

[5] Dne 18. 1. 2023 proběhlo ve věci ústní jednání. Kárně obviněná se na jednání nedostavila, ač byla o jeho konání řádně a v dostatečném časovém předstihu vyrozuměna. Kárně obviněná již ve vyjádření k návrhu ze dne 15. 8. 2022 požádala, aby bylo jednáno v její nepřítomnosti, a omluvila se z neúčasti při ústním jednání. Následně zaslala kárnému soudu dne 11. 1. 2023 omluvu z neúčasti při ústním jednání spolu s žádostí, aby bylo jednáno v její nepřítomnosti. Je totiž po operaci kyčelního kloubu a cestování na delší vzdálenost jí činí potíže.

[6] Podle § 17 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „zákon o kárném řízení“), platí, že *ústní jednání se koná zásadně v přítomnosti navrhovatele a kárně obviněného. V nepřítomnosti kárně obviněného, lze věc projednat pouze tehdy, odmítne-li se před senát dostavit nebo se bez důvodné omluvy nedostaví. Jestliže si kárně obviněný zvolí obhájce, má obhájce právo zúčastnit se ústního jednání.*

[7] Zákon o kárném řízení zásadně vyžaduje, aby kárný soud jednal za přítomnosti kárně obviněného, neboť kárná odpovědnost státního zástupce je odpovědností ryze osobní a i samo veřejné projednání kárného obvinění za jeho přítomnosti má výrazný preventivní a výchovný účinek. Kárný soud proto může i v případě shledání viny upustit od uložení kárného opatření, je-li samo projednání kárného provinění postačující (§ 30 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství). To samozřejmě předpokládá osobní přítomnost kárně obviněného. Podle § 17 odst. 1 zákona o kárném řízení je možné jednat v nepřítomnosti kárně obviněného jen ve dvou případech. Odmítne-li se před kárný senát dostavit nebo nedostaví-li se bez důvodné omluvy.

[8] Kárně obviněná byla řádně a včas vyrozuměna o konání ústního jednání. Z ústního jednání se omluvila s tím, že žádá, aby bylo jednáno v její nepřítomnosti. Zároveň bylo již z jejího předchozího vyjádření zřejmé, že neměla zájem se jednání účastnit ani dříve. Soud nepožádala ani o možnost zajištění účasti, ve které by jí nebránily zdravotní důvody, například prostřednictvím videokonference. Kárně obviněná se tedy ve smyslu § 17 odst. 1 zákona o kárném řízení odmítla před kárný senát dostavit. Předseda kárného senátu proto zahájil jednání a vyhlásil usnesení, že se bude jednat v nepřítomnosti kárně obviněné.

[9] Nejvyšší správní soud již v minulosti dospěl k závěru, že i v kárném řízení je na základě § 25 zákona o kárném řízení přiměřeně aplikovatelný institut dohody o vině a trestu dle trestního řádu (usnesení ze dne 17. 1. 2019, čj. 13 Kss 5/2018-71, *Martin Valebrach*, nebo rozhodnutí ze dne 20. 11. 2019, čj. 12 Ksz 5/2019-87, *Tomáš Saňa*). Soud proto posuzoval podmínky pro schválení dohody o vině a kárném opatření stanovené trestním řádem.

[10] Podle § 25 zákona o kárném řízení platí, že *nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu.*

[11] Podle § 187 odst. 4 věty třetí tr. řádu platí, že *podá-li státní zástupce ve stanovené lhůtě soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu, postupuje soud podle § 314o až 314s; v případech, ve kterých se podle § 314o až 314r věc vrací do přípravného řízení, soud jedná na podkladě původní obžaloby.*

[12] Podle § 314q odst. 1 tr. řádu platí, že *o návrhu na schválení dohody o vině a trestu rozhoduje soud ve veřejném zasedání. Předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání obviněného; o době a místě řízení vyrozumí státního zástupce a obhájce obviněného, jakož i poškozeného. Má-li poškozený zmocněnce, vyrozumí se o veřejném zasedání jen jeho zmocněnec. Veřejné zasedání se koná za stálé přítomnosti obviněného a státního zástupce.*

[13] Podle § 314r odst. 2 tr. řádu dále platí, že *soud dohodu o vině a trestu neschválí, je-li nesprávná nebo nepřiměřená z hlediska souladu se zjištěným skutkovým stavem nebo z hlediska druhu a výše navrženého trestu, případně ochranného opatření, nebo nesprávná z hlediska rozsahu a způsobu náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, anebo zjistí-li, že došlo k závažnému porušení práv obviněného při sjednávání dohody o vině a trestu. V takovém případě věc vrátí usnesením do přípravného řízení. Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.*

[14] V případě schvalování dohody o vině a trestu v trestním řízení se v zájmu zjednodušení a zrychlení řízení nekoná ve věci hlavní líčení, nýbrž je návrh projednáván ve veřejném zasedání. To se podle § 314q odst. 1 tr. řádu koná za stálé přítomnosti obviněného. Důvodem povinné přítomnosti obviněného je, aby bylo mj. možné ověřit splnění podmínek pro schválení dohody přímými dotazy soudu na obviněného (§ 314q odst. 3 tr. řádu). Přítomnost obviněného na veřejném zasedání je proto možné vynutit (např. předvedením podle § 90 tr. řádu). Neschválí-li soud dohodu, věc vrátí usnesením do přípravného řízení. Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek (§ 314r odst. 2 tr. řádu).

[15] Zákon o kárném řízení nerozlišuje mezi hlavním líčením a veřejným zasedáním. Upravuje toliko konání ústního jednání jako takového (§ 16 až § 19 zákona o kárném řízení). K projednání návrhu na schválení dohody o vině a kárném opatření se proto koná ústní jednání stejně jako v případě projednání návrhu na zahájení kárného řízení. Podle § 17 odst. 1 zákona o kárném řízení však je možné konat ústní jednání při splnění určitých podmínek i v nepřítomnosti kárně obviněného (viz bod [7] tohoto usnesení). Nedostavil-li by se však kárně obviněný na jednání, na kterém má být projednán návrh na schválení dohody o vině a kárném opatření, nemohl by soud při doslovném lpění na § 314q odst. 1 tr. řádu konat ústní jednání a musel by jej odročit, a to i kdyby byly splněny podmínky pro jednání v nepřítomnosti kárně obviněného. To by vedlo k zjevně absurdním důsledkům. Jednak by bylo oddalováno meritorní rozhodnutí ve věci. Soud by totiž nemohl dohodu neschválit a pokračovat následně v projednání návrhu na zahájení kárného řízení (k tomu viz bod [24] níže). Jednak by byl soud nucen k používání donucovacích prostředků k zajištění přítomnosti kárně obviněného, aby nedošlo k paralýze kárného

řízení. To by však bylo v rozporu s právem kárně obviněného odmítnout se dostavit před kárný senát (§ 17 odst. 1 zákona o kárném řízení). Pouze přiměřená aplikace trestního řádu proto vylučuje aplikaci § 314q odst. 1 věty poslední trestního řádu na kárné řízení v tom směru, že by toto ustanovení bránilo konání ústního jednání, na kterém má být mj. rozhodováno o návrhu na schválení dohody o vině a kárném opatření, pokud mu není přítomen kárně obviněný.

[16] Přítomnost kárně obviněného je však na druhou stranu nezbytným předpokladem pro schválení dohody o vině a kárném opatření. Soud totiž musí ověřit, zda kárně obviněný rozumí sjednané dohodě o vině a trestu, zda prohlášení o tom, že spáchal skutek, který mu je kladen za vinu, učinil dobrovolně a bez nátlaku, a zda jsou mu známy všechny důsledky sjednání dohody o vině a kárném opatření (§ 314q odst. 3 tr. řádu). Nepřítomnost kárně obviněného na ústním jednání je tedy vždy důvodem pro neschválení dohody, neboť soud není schopen ověřit, zda byly splněny podmínky pro její sjednání, a zda tedy není nesprávná a případně nedošlo k závažnému porušení práv kárně obviněného při jejím sjednávání a trestu. Takové okolnosti jsou důvodem pro neschválení dohody (přiměřeně podle § 314r odst. 2 tr. řádu). Kárný soud proto nemohl schválit předloženou dohodu o vině a kárném opatření již z tohoto důvodu (shodně viz rozhodnutí NSS ze dne 23. 9. 2019, čj. 11 Kss 3/2019-77, *Petr Neumann*, bod 17).

[17] Druhým důvodem pak byla zjevná nepřiměřenost sjednaného kárného opatření.

[18] Soud dle přiměřeného použití § 314r odst. 2 tr. řádu dohodu neschválí i tehdy, je-li druh a výše navrženého kárného opatření zjevně nepřiměřená závažnosti kárného provinění. Důvodem pro neschválení dohody o vině a kárném opatření podle § 314r odst. 2 tr. řádu, pokud jde o sjednané kárné opatření, je však pouze situace, pokud je kárné opatření zcela zjevně nepřiměřené závažnosti spáchaného kárného provinění (k tomu viz rozhodnutí NSS ze dne 20. 11. 2019, čj. 12 Ksz 5/2019-87, *Tomáš Saňa*, bod 13, a ze dne 1. 6. 2020, čj. 11 Kss 2/2020-88, *Petr Novák*).

[19] Podle § 30 odst. 1 zákona o státním zastupitelství lze státnímu zástupci za kárné provinění *uložit podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření: a) důtku, b) snížení platu až o 30 % na dobu nejdéle 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se státní zástupce dopustil v době před zahlazením kárného postihu, na dobu nejdéle 2 let, c) odvolání z funkce.*

[20] Kárně obviněné je vytýkáno, že měla dne 17. 3. 2022 vyhotovit nepravdivý protokol o podání učiněném J. S., a ten následně podepsat za J. S. a za zapisovatelku D. Š. Již ze samotného popisu skutku je zřejmé, že jde o vysoce závažné jednání kárně obviněné, kterým měla dle kárného návrhu zfalšovat protokol o podání trestního oznámení. Kárný návrhovatel však s kárně obviněnou sjednal jako kárné opatření snížení platu na spodní hranici zákonné sazby toliko o 5 % na dobu 5 měsíců. Podle kárného soudu je sjednané kárné opatření zcela zjevně nepřiměřené závažnosti kárného provinění, kterého se měla kárně obviněná svým jednáním dopustit. Sjednané kárné opatření představuje 7 % nejvyšší možné výměry kárného opatření snížení platu podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství. To by odpovídalo kárnému opatření za typově méně závažná kárná provinění (například nezákonné průtahy ve věcech zapsaných v rejstříku ZN po dobu

několika měsíců – k tomu viz rozhodnutí NSS ze dne 21. 12. 2022, čj. 12 Ksz 3/2022-65, *Iveta Potucká*). Vytykané jednání kárně obviněné však spočívá v závažném nečestném jednání při výkonu funkce státního zástupce ohrožujícím důvěru ve státního zástupce i státní zastupitelství jako celek. V těchto případech kárný soud, ať již ve věcech státních zástupců nebo soudců, ukládal výrazněji přísnější kárná opatření (viz níže).

[21] Rozhodnutím ze dne 24. 8. 2022, čj. 12 Ksz 1/2022-220, *Lucia Horáková*, uložil kárný soud státní zástupkyni snížení platu o 15 % na dobu 12 měsíců [50 % nejvyšší možné výměry podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství] za to, že byla nezákonně nečinná ve třech věcech v délce celkem 27 měsíců a že ve snaze odůvodnit průtahy vložila do dozorového spisu nečíslovaný list, na kterém učinila záznam o dohodě s policejním orgánem na další nepotřebnosti vyžádané právní pomoci, a následně telefonicky oslovila policistu, aby za policejní orgán potvrdil, že k této dohodě došlo, přičemž tento její žádosti vyhověl a jeho e-mail byl založen do dozorového spisu, ačkoli policistovi zamlčela, že orgán dožádaného státu byl ochoten právní pomoc poskytnout, pokud mu budou poskytnuty doplňující informace. Rozhodnutím ze dne 29. 9. 2009, čj. 12 Ksz 2/2008-124, *Elena Votavová*, kárný soud odvolal státní zástupkyni z funkce za to, že jako státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství poskytla rozhovor redaktorovi, který byl následně částečně otištěn v deníku, ve kterém zdůvodnila svoje setrvání ve funkci státní zástupkyně potřebou splácet hypotéku, ačkoliv připustila, že její v minulosti uskutečňované přátelské kontakty s osobami, které jsou veřejně označovány za příslušníky kriminálního prostředí, mohou v současnosti ve veřejnosti vzbudit pochybnosti o důvěryhodnosti státního zástupce a jeho nestrannosti.

[22] Rozhodnutím ze dne 14. 7. 2020, čj. 13 Kss 6/2019-367, *Alexander Sotolář*, kárný soud odvolal soudce z funkce předsedy senátu za to, že poté co byla provedena hlavní líčení, upravil písemný obsah protokolace ve významovém rozporu se skutečnou výpovědí vyslychaných osob zachycenou na zvukovém záznamu, byť vyslychané osoby ve skutečnosti vypovídaly odlišně, aniž by tyto úpravy porovnal se zvukovým záznamem, přičemž protokoly takto upravil až po nepřiměřeně dlouhé době v řádu mnoha měsíců od jejich předložení ke schválení. Rozhodnutím ze dne 23. 11. 2021, čj. 13 Kss 4/2021-165, *Darina Michorová*, uložil kárný soud soudkyni snížení platu o 20 % na dobu 6 měsíců za to, že ve třech věcech překročila zákonnou lhůtu k vypravení rozsudku a ve čtyřech věcech instruovala vedoucí soudní kanceláře, aby v jednacím kalendáři vyznačila určitý den vypravení písemného vyhotovení rozsudku, aniž kanceláři písemné vyhotovení předala, přičemž rozsudek písemně vyhotovila a předala soudní kanceláři až později. Rozhodnutím ze dne 23. 7. 2019, čj. 11 Kss 6/2018-144, *Radomil Bajer*, uložil kárný soud soudci snížení platu o 30 % na dobu 2 let (šlo zároveň o kárné provinění spáchané v době před zaházením kárného opatření) za to, že ve čtyřech případech překročil zákonnou lhůtu k vyhotovení rozsudku a že se dopustil podvodných jednání při vykazování rozhodnutí, které fakticky v daný den vyhotovena nebyla. Rozhodnutím ze dne 26. 6. 2014, čj. 11 Kss 1/2014-70, *Dana Baranová*, uložil kárný soud soudkyni snížení platu o 30 % na dobu 1 roku za průtahy ve 45 věcech a za to, že bezdůvodně vykazovala celkem 40 věcí jako skončených, aniž by v nich bylo vydáno rozhodnutí.

[23] Z výše uvedeného přehledu kárné judikatury tak vyplývá, že sjednané kárné opatření zcela vybočuje z kárných opatření, které kárný soud v minulosti uložil v případech

nečestných jednání státních zástupců a soudců. Je proto zcela zjevně nepřiměřené závažnosti vytýkaného kárného provinění. I z tohoto důvodu proto soud dohodu o vině a kárném opatření neschválil.

[24] Rozhodne-li soud o tom, že se dohoda o vině a kárném opatření neschvaluje, pokračuje po vyhlášení usnesení (přiměřeně podle § 119 odst. 1 tr. řádu) dále v zahájeném jednání v nepřítomnosti kárně obviněného na podkladě původního návrhu na zahájení kárného řízení (přiměřeně podle § 187 odst. 4 věta třetí tr. řádu). Proti tomuto usnesení totiž není s ohledem na § 21 zákona o kárném řízení přípustné odvolání a současně se věc nevrací kárnému návrhovateli k dalšímu došetření, jako v případě neschválení dohody o vině a trestu podle § 314r odst. 2 tr. řádu. Není proto dán důvod, pro který by soud nemohl ihned po vyhlášení usnesení o neschválení dohody o vině a kárném opatření pokračovat v zahájeném jednání, jsou-li splněny podmínky pro jednání v nepřítomnosti kárně obviněného podle § 17 odst. 1 zákona o kárném řízení.

[25] Kárný soud proto po vyhlášení usnesení o neschválení dohody o vině a kárném opatření pokračoval v zahájeném jednání na podkladě původního návrhu na zahájení kárného řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2023

Petr Mikeš
předseda kárného senátu